

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/101/2023
Identifikačné číslo spisu:	3619201361
Dátum vydania rozhodnutia:	27.06.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Bajánková
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:3619201361.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne: V. Š., nar. XX. X. XXXX, bytom Mesto W., zast. JUDr. Kristínou Gerovou, advokátkou so sídlom Škultétyho 1597/7, Topoľčany, proti žalovanému: P. Ď., nar. X. XX. XXXX, trvale bytom B. XXX, zast. JUDr. Zuzanou Herichovou, advokátkou so sídlom R. Jašíka 158/8, Partizánske, o určenie vlastníckeho práva, vedenom na Okresnom súde Partizánske pod sp. zn. 5C/30/2019, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 26. januára 2023 sp. zn. 17Co/6/2022, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 26. januára 2023 sp. zn. 17Co/6/2022 z r u š u j e a v e c mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Partizánske rozsudkom zo dňa 28. júna 2021, č. k. 5C/30/2019-595 žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala určenia, že je vlastníčkou v žalobe špecifikovaného bytu zamietol a nepriznal žalovanému náhradu trov konania.

2. Krajský súd v Trenčíne (ďalej aj „súd druhej inštancie“ alebo „odvolací súd“) na odvolanie žalobkyne rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že určil, že žalobkyňa je vlastníčkou bytu č. XX, na X. poschodí, vchod č. XX, v bytovom dome súp. č. XXX o veľkosti spoluvlastníckeho podielu 1/1, podielu priestoru na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu súp. č. XXX a spoluvlastníckeho podielu k pozemku parcely registra „C“, parc. č. 3698 o výmere 622 m², o veľkosti 4931/200285, nehnuteľností nachádzajúcich sa v okrese W., v obci W., v katastrálnom území W., evidovaných Okresným úradom W., katastrálny odbor, zapísaných na LV č. XXXX. Žalobkyni náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania nepriznal.

2.1. Po preskúmaní veci podľa § 379 a 380 ods. 1 CSP, bez nariadenia pojednávania odvolacieho súdu podľa § 385 ods. 1 CSP, odvolací súd dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 388 CSP zmeniť a žalobe žalobkyne vyhovieť.

2.2. Odvolací súd sa najskôr zaoberal zákonom požadovanými náležitosťami odvolania žalobkyne. Uviedol, že skutočne, ako to namietal žalovaný, neobsahovalo v podaní žalobkyne označenom ako odvolanie, ktoré došlo súdu prvej inštancie dňa 20. 7. 2021, všetky zákonom požadované náležitosti

odvolania, a to vymedzenie odvolacieho dôvodu, prípadne odvolacích dôvodov (§ 363 v spojení § 365 ods. 1 a 2 CSP). Táto skutočnosť by preto opodstatňovala odmietnutie odvolania odvolacím súdom podľa § 386 písm. d) CSP, teda z dôvodu, že odvolanie nemá náležitosti odvolania podľa § 363 CSP. Odvolacie dôvody však boli žalobkyňou uplatnené v replike, ktorá došla súdu prvej inštancie dňa 23. 11. 2021, a v podaní označenom ako doplnenie odvolania, ktoré došlo súdu prvej inštancie dňa 20. 1. 2022. Odvolacie dôvody pritom boli žalobkyňou uplatnené po uplynutí lehoty na podanie odvolania (napadnutý rozsudok bol právnej zástupkyňi žalobkyne doručený dňa 11. 7. 2021, a teda lehota na podanie odvolania uplynula dňa 26. 7. 2021). Vzhľadom na uplatnené odvolacie dôvody odvolací súd skonštatoval, že odvolanie žalobkyne spĺňa všetky zákonom požadované náležitosti odvolania. Ani fakt, že odvolacie dôvody boli uplatnené až po uplynutí lehoty na podanie odvolania, nezakladá povinnosť (a vôbec ani len možnosť) odvolacieho súdu odmietnuť odvolanie podľa § 386 písm. d) CSP. Platí totiž, že pokiaľ sú odvolacie dôvody doplnené po uplynutí lehoty na podanie odvolania, nie je možné prijať záver, že odvolacie dôvody v odvolaní absentujú (a následne odvolanie odmietnuť). Poukázal pritom na rozhodovaciu činnosť Najvyššieho súdu SR, uznesenie zo dňa 26. 6. 2019, sp. zn. 6Cdo/119/2018, uznesenie zo dňa 27. 2. 2018, sp. zn. 6Cdo/157/2017, uznesenie zo dňa 27. 7. 2021, sp. zn. 7Cdo/95/2020 (a uvedená judikatúra nadväzuje na skoršiu judikatúru týkajúcu sa predchádzajúceho procesného predpisu, Občianskeho súdneho poriadku, viď R 20/2014). Preto odvolací súd neodmietol odvolanie žalobkyne, ako to žiadal žalovaný, ale pristúpil k jeho vecnému prejednaniu.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, pričom ako dovolací dôvod uviedol § 421 ods. 1 písm. c) CSP.

3.1. Žalovaný poukázal na rozpor medzi rozhodnutiami dovolacieho súdu, pričom práve vyriešenie a posúdenie právnej otázky spočívajúcej v (ne)možnosti doplnenia odvolacích dôvodov do odvolania, v ktorom absentujú odvolacie dôvody, aj po uplynutí lehoty na podanie odvolania, je pre žalovaného a jeho životnú a právnu situáciu významná a rozhodujúca, pretože podľa jeho názoru sa Krajský súd v Trenčíne ako odvolací súd nemal vôbec zaoberať odvolaním žalobkyne a mal jej odvolanie odmietnuť v zmysle § 386 písm. d) CSP, nakoľko odvolanie žalobkyne neobsahovalo zákonom požadované náležitosti odvolania podľa § 363 CSP. Žalovaný poukázal na rozdielne rozhodnutia dovolacieho súdu najmenej pri týchto rozhodnutiach - Uznesenie zo dňa 12. 12. 2018, sp. zn. 5Obdo/23/2018 v rozpore napr. Uznesenie zo dňa 27. 2. 2018, sp. zn. 6Cdo/175/2017, Uznesenie zo dňa 26. 6. 2019, sp. zn. 6Cdo/119/2018, Uznesenie zo dňa 27. 7. 2021, sp. zn. 7Cdo/95/2020. Zdôraznil, že doplnenie odvolania žalobkyňou nebolo vykonané do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Pôvodná právna zástupkyňa prevzala napadnutý rozsudok dňa 11. 7. 2021, pričom lehota na podanie odvolania skončila dňom 26. 7. 2021, čo je ku dňu datovania doplnenia odvolania viac ako 5 mesiacov. Žalovaný poukázal aj na to, že žalobkyňa ani len nevyužila prípadnú možnosť inštitútu odpustenia zmeškania lehoty podľa § 122 CSP, pričom by však musela tvrdiť ospravedlniteľný dôvod tak, ako ho predpokladá toto ustanovenie zákona. Žalovaný mal za to, že v odvolaní žalobkyne zo dňa 19. 7. 2021 odvolacie dôvody nie sú nielen vymedzené spôsobom uvedeným v § 365 ods. 1 CSP, ale úplne absentujú tak ako požaduje § 363 CSP v spojení s § 365 ods. 1 CSP. Odvolanie žalobkyne teda neobsahuje zákonom požadované náležitosti odvolania podľa § 363 CSP. Napriek tomu, že žalobkyňa odvolanie doplnila podaním zo dňa 18. 1. 2022, žalovaný poukázal na ustanovenie § 365 ods. 3 CSP, podľa ktorého odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania, a nie je teda možné podľa názoru žalovaného prihliadať na tieto odvolacie dôvody, nakoľko boli súdu uvedené (doplnené) po uplynutí lehoty na podanie odvolania. Žalobkyňa nepreukázala, že odvolacie dôvody neuviedla v lehote na podanie odvolania z ospravedlniteľného dôvodu bez jej zavinenia. Samotné doplnenie odvolania podané po uplynutí lehoty na podanie odvolania nemá vplyv na rozhodovanie súdu druhej inštancie, a teda odvolací súd nie je povinný v odôvodnení svojho rozhodnutia vysporiadať sa s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní.

3.2. Navrhol, aby dovolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vrátil vec Krajskému súdu v Trenčíne na ďalšie konanie, prípadne aby rozsudok zmenil a sám rozhodol vo veci tak, že odvolanie žalobkyne zo dňa 19. 7. 2021 odmietne; súčasne si uplatnil náhradu trov dovolacieho konania.

4. Žalobkyňa v písomnom vyjadrení k podanému dovolaniu uviedla, že s dovolaním nesúhlasí. Právna zástupkyňa žalobkyne vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že sa nevie vyjadriť z akých dôvodov sa

žalobkyni nedostalo plnohodnotnej právnej pomoci žalobkyni zo strany pôvodne určenej advokátky a prečo nedošlo k spísaniu kvalifikovaného odvolania. Poukázala však na to, že žalobkyni bola prinavrátená spôsobilosť na právne úkony rozhodnutím súdu dňa 25. 2. 2015, ale aj v súčasnosti je monitorovaná v psychiatrickej ambulancii.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 a 2 CSP), v ktorého neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) preskúmal napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že dovolanie je prípustné a zároveň aj dôvodné.

6. Z obsahu spisu dovolací súd zistil, že rozsudok súdu prvej inštancie bol právnej zástupkyňe žalobkyne doručený dňa 11. 7. 2021, lehota na podanie odvolania uplynula dňa 26. 7. 2021. Podanie žalobkyne označené ako odvolanie, bolo podané na poštovú prepravu 19. 7. 2021. Toto podanie neobsahovalo všetky zákonom požadované náležitosti odvolania, a to vymedzenie odvolacieho dôvodu, prípadne odvolacích dôvodov (§ 363 v spojení § 365 ods. 1 a 2 CSP). Žalobkyňa doručila osobne na súd ďalšie tri podania (13. 10. 2021, 27. 10. 2021 a 23. 11. 2021) a 20. 1. 2022 doručila súdu JUDr. Gerová, ktorej žalobkyňa udelila plnú moc na zastupovanie dňa 11. 1. 2022 na základe rozhodnutia Centra právnej pomoci zo dňa 28. 12. 2021 (Čl. 667) podanie označené ako doplnenie odvolania; všetky podania boli teda podané po zákonnej lehote na odvolanie.

7. Dovolací súd konštatuje, že v rozhodnutí veľkého senátu občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu SR zo dňa 8. novembra 2023 sp. zn. 1VCdo/2/2023, bol vyslovený právny názor, že odvolacie dôvody v sporovom konaní je potrebné uviesť, prípadne ich doplniť v lehote na podanie odvolania. Tento názor je pre senáty najvyššieho súdu záväzný (§ 48 ods. 3 CSP).

8. Pokiaľ odvolací súd na základe doplneného odvolania, najmä podaním doručeným dňa 20. 1. 2022 preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie, k odvolacím dôvodom tam uvedeným prihliadol a nakoniec zmenil rozsudok okresného súdu a žalobe vyhovel, rozhodol v rozpore s vysloveným právnym názorom veľkého senátu a v dôsledku toho sa odklonil od zaužívanej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods.1 písm. a)CSP) pretože odvolací súd môže v zásade prihliadať iba na dôvody vymedzené v podanom odvolaní, ktoré boli vymedzené v odvolacej lehote.

9. Dovolací súd preto rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§449 ods.1, §450 CSP). Jeho povinnosťou v ďalšom konaní prihliadnuť z úradnej povinnosti na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok (pozri ust. § 161 CSP), pretože veľký senát v rozhodnutí citovanom v bode 7 súčasne uviedol, že aj v prípade tzv. blanketového odvolania je odvolací súd povinný z úradnej moci rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať v rozsahu, či boli splnené procesné podmienky (§ 380 ods. 2 CSP); v prejednávanej veci najmä z hľadiska ustanovenia § 67 a nasl. CSP. Dovolací súd však zdôrazňuje, že spôsobilosť žalobkyne na právne úkony bola navrátená v plnom rozsahu rozhodnutím Okresného súdu Partizánske č. k. 1Ps/5/2014 z 27. 2. 2015, ktoré nadobudlo právoplatnosť 1. 4. 2015. 9.1. V záujme efektivity dovolací súd iba pripomína, že ak odvolací súd v zmysle prieskumu podľa § 380 ods. 2 CSP nezistí vadu v procesných podmienkach, rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí podľa ustanovenia § 387 ods. 1 CSP, za použitia základných princípov uvedených v čl. 4 ods. 1 CSP, keď toto ustanovenie upravuje postup - spôsob rozhodnutia, najbližšie posudzovanej veci, a použitie tohto ustanovenia zároveň zodpovedá účelu a zmyslu uvedeného ustanovenia § 380 ods. 2 CSP vykonať prieskum procesných väd z úradnej moci odvolacieho súdu aj pri tzv. blanketových odvolaniach. Nie je pri tom možné aplikovať ustanovenie § 386 písm. d) CSP, podľa ktorého odvolací súd odvolanie odmietne, ak nemá náležitosti podľa § 363, ak pre vady odvolania nemožno v odvolacom konaní pokračovať, vzhľadom na vyššie uvedenú povinnosť (teda povinnosť pokračovať) odvolacieho súdu preskúmať rozhodnutie súdu prvej inštancie.

10. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na

ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP). Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

11. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.